

Kwaliteitskaart uitbreiding woordenschat - groep 1 en 2

Vak: Versterkt taalaanbod in groep 1 en 2 / Uitbreiden woordenschat.

Evaluatie: Jaarlijks aan het eind van het schooljaar met de leerkrachten van de onderbouw en directie.

Doel

Het ontwikkelen van de Dagelijkse Algemene Taal (DAT) en de Cognitieve Academische Taal (CAT) zodat:

- de leerlingen kunnen deelnemen aan de dagelijkse communicatie
- de instructie van de leerkracht in de klas kunnen volgen.

Aanpak

In de onderbouw werken we met thema's. Vooraf wordt bepaald hoe lang een thema duurt, hoeveel woorden per week worden aangeboden en welke woorden dat zijn. De woordenlijst bestaat uit categorieën zoals aangegeven in het boek "Zien is snappen".

- Bij de dagstart wordt dagelijks aandacht besteed aan een juist gebruik van de woorden hij, zij, hem en haar
- Bij elk thema worden per week 2 woordclusters aangeboden, bestaande uit ongeveer 5 woorden. De volgende criteria wegen mee bij het tot stand komen van de woordenlijst:
 - Frequentie; komen de woorden vaak voor
 - Nut/noodzaak; is het woord zinvol om aan te leren
 - Pregnante context; is het woord van belang om het onderwerp/thema te kunnen begrijpen
- Bij elk thema komt ook een taalmoeilijkheid aan bod;
 1. Verkleinwoordjes: **tje, pje, etje, je, kje**
 2. Meervoudsvormen: **+en, +s, eren**
 3. Aanwijzend voornaamwoorden: **die/deze, dit/dat**
 4. Samenstellingen: **keukenkast, boekenkast, kledingkast**
 5. Vervoegen van werkwoorden: **ik loop, ik liep, ik heb gelopen, hij, zij, wij, jullie**

6. Bijvoeglijke naamwoorden: **het huis is groot, het grote huis**
7. De betekenis van het woordje "er": tel-er **ik heb er drie**, plaats-er: **ik ben er** spring-er: **ik zet de vaas erop**
8. Verwijswoorden: **hij, zij, ze, hem, haar**
 - Bij elk thema wordt ook het accent gelegd op het maken van goede zinnen.

Opbouw lessen

Nieuwe woorden worden aangeboden in clusters, woorden die een betekenisverbinding hebben.

Deze woorden worden aangeboden volgens de NT2 didactiek. Zelfstandig naamwoorden worden altijd aangeboden met het lidwoord, waarbij woorden met het lidwoord "het" een rode stip krijgen.

Praktische invulling

- 2 maal per week wordt er een woordcluster aangeboden.
- Van elk aangeboden woord is er een woordkaartje; de woordkaartjes hangen gedurende het thema aan de wand en er is een set om met de leerlingen te oefenen.
- Dagelijks worden de aangeboden woorden geoefend d.m.v. consolideerspelletjes.
- Bij elk thema staat een passend prentenboek centraal. (zie teams)
- In de klas is een thematafel waar de leerlingen gesprekjes met elkaar kunnen voeren.

Er worden hoeken gecreëerd waar de leerlingen d.m.v. spel de aangeboden woorden kunnen oefenen.

Aanbod in tijd

- 2 maal per week een woordenschatles van 20 minuten.
- Dagelijks consolideeroefeningen van 10 min.
- Tijdens het werken met ontwikkelingsmateriaal kunnen leerlingen in hun spel de woorden oefenen:
 - In de themahoeken
 - Spelletjes aan tafel met de woordkaartjes
 - Knutselopdrachten enz.
- Het prentenboek wordt meerdere keren aangeboden.

Leeromgeving

- De woordkaartjes hangen gedurende het thema in de klas aan de wand op ooghoogte van de leerlingen.
- De thematafel staat gedurende het thema centraal.
- De leerkracht gebruikt gedurende het thema de woorden zelf actief.

Differentiatie

Het eerste aanbod vindt plaats in de gehele groep met woorden voor alle niveaus.

Leerlingen met een anderstalige achtergrond en taalzwakke leerlingen krijgen extra aanbod en oefening. Dit kan zowel binnen als buiten de groep en groepsdoorbroken.

De oefening buiten de klas vindt plaats onder begeleiding van een onderwijsassistent of personen die daarvoor zijn ingehuurd en vindt 2/3 maal per week plaats.

De leerlingen krijgen een vertelplaat mee naar huis met daarbij een aantal vragen die ze samen met hun ouders kunnen beantwoorden. Dat mag ook in hun moedertaal.

Materiaal

- Woordkaartjes om op te hangen en woordkaartjes om consolideerspelletjes mee te doen.
- De voorlezer.
- Voorwerpen voor de thematafel.
- Materialen om de themahoek in te richten.
- Prentenboeken.
- Digitale prentenboeken.
- Filmpjes op het digibord passend bij het thema.
- Vertelplaat met vragen.
- Eventuele uitstapjes rondom het thema. (bv. kinderboerderij, de winkel enz.)
- Personen die uitgenodigd worden passend bij het thema. (bv. politieagent, verpleegster enz.)

Aanbod in tijd

- 2 maal per week een woordenschatles van 20 minuten.
- Dagelijks consolideeroefeningen van 10 min.
- Tijdens het werken met ontwikkelingsmateriaal kunnen leerlingen in hun spel de woorden oefenen:
 - In de themahoeken
 - Spelletjes aan tafel met de woordkaartjes
 - Knutselopdrachten enz.
- Het prentenboek wordt meerdere keren aangeboden.

Wat registreren we

We toetsen leerlingen met een anderstalige achtergrond en taalzwakke leerlingen.

Er wordt een selectie gemaakt van ongeveer 20 woorden die zijn aangeboden tijdens het thema. De leerling wordt eerst passief getoetst en daarna actief. Criterium:

- passief 80% beheersing
- actief 60% beheersing

Leerlingen die niet voldoen aan deze norm krijgen na het thema extra oefening.

Na 3 thema's wordt er een selectie gemaakt uit het aanbod van de drie thema's, om te kijken of het aanbod op langere termijn is blijven hangen.

De leerlingen die worden getoetst komen aan bod bij de groeps- en/of leerlingbespreking.

Informatie voor
ouders/verzorgers

- Ouders zijn op de hoogte van de werkwijze m.b.t. een versterkt taalaanbod.
- Ouders weten wat zij moeten doen met de vertelplaat.
- Ouders kennen het belang van lezen/voorlezen met het kind.
- Ouders zijn op de hoogte van het extra aanbod aan hun kind.